

SLÆGTEN BLICHER

NOGLE PSYKOLOGISKE IAGTTAGELSER

AF

C. KLITGAARD

Gennem en Aarrække bistod jeg i sin Tid Politilæge, Dr. Søren Hansen i hans anthropologiske Undersøgelser vedrørende Slægts-anomalier som Sindssyge, Personer med seks Fingre paa hver Haand, med én Finger, Kortfingrethed hos rødhaarede, m. m., og min Interesse for biologiske Forhold blev derved saavel som gennem Læsning af Dr. Jon Alfred Mjøens „Racehygiene“ (Kristiania 1914) vakt, selv om jeg ikke senere fik Lejlighed til at gøre mere eksakte Studier paa dette Omraade, der kræver en større videnskabelig Indsigt, end jeg er i Besiddelse af, men maatte nøjes med nu og da under mit genealogiske og personalhistoriske Arbejde at konstatere visse Slægts-egenskaber af forskellig Art; der kan saaledes nævnes de „højværdige“ Egenskaber hos Efterkommere af Sørenskriver Edvard Petersen Røring i Gjerdum og Gidsken Leth (Personalh. Tidsskr. 7. VI. 151), og af fysisk Slægtsarv kan jeg nævne, at i min egen Slægt forekommer i mindst fem Slægtled en deformeret Negl paa højre Fods Lilletaa. Endelig har min Opmærksomhed fæstnet sig ved de hyppigt forekommende „lavværdige“ psykiske Karaktertræk hos nogle af Slægten BLICHER's forskellige Grene, hvilket Emne jeg nedenfor skal omtale noget nærmere.

Det er jo almindeligt kendt, at der hvilede en ret tragisk Skæbne over mange Medlemmer af denne Slægt, hvilken synes fremkaldt af en i biologisk Henseende arvelig psykisk Belastning eller Brist, som det vel kan være af Interesse at se lidt nøjere paa. Digteren STEEN STEENSEN BLICHERS 10 Børn var jo ikke alle af „højværdig“ Kvalitet, selv om man ikke kan give den Torningbonde Medhold, der til Jeppe Aakjær udtalte: „De rend jo aalsammel gal ud“ („Steen Steensen Blichers Livs-Tragedie“ III. 215), og heller ikke kan godkende den

populære Mening, at „Lavværdigheden“ hidrørte som Arv fra Digterens Hustru ERNESTINE JULIANE BERG.

Navnet BLICHER har Slægten fra Aalborg, hvor der i 1670erne boede tre Brødre af dette Navn, nemlig Bartskeer JOCHUM BLICHER, d. ugift 1677; Organist FREDERIK BLICHER, gift Aalborg 1659 med ANNA PETERSDATTER RØRING, og DIDRIK BLICHER, Bartskeer og Købmand i Aalborg. De var Sønner af HENRIK BLICHER i Vedel i Holsten, og Didrik Bl. var født der 1641, d. Aalborg 25. Marts 1677. Han blev gift i Aalborg 1662 med MAREN HANSDATTER fra Viborg, d. Aalborg 1681, og da Ægteparret ingen Børn havde, tog de Hustruens Søsterdatter MAREN PEDERSDATTER til sig som deres egen. Hun var født o. 1650, d. 1731, Datter af Sognepræsten PEDER TORNSEN i Rødding-Krejbjerg (o. 1620–1699) og METTE HANSDATTER (1632–1681), og hun blev 13. Sept. 1676 i Aalborg gift med Præsten i Bælum-Solbjerg JENS NIELSEN HORSSENS (1639–1686), Søn af Selvejer, Herredsfoged Niels Jensen i Horsens i Hellum Herred¹. Maren Pedersdatter blev gift 2° med Hr. Jens' Efterfølger Ove Helsted. Jens Nielsen Horsens og Maren Pedersdatter havde 4 Sønner og 4 Døtre, af hvilke dog kun 6 overlevede Forældrene, og disse Børn fik Familienavnet BLICHER efter deres Moders Adoptivfader i Aalborg. Disse 6 Børn var:

1. DIDRIK JENSEN BLICHER, f. 1677, d. 1719, res. Kapellan til Kbh. Trinitatis og bekendt for sin Lærdom og Skikkelighed. Blev 1708 gift med MARIE SYBILLE HØFNER, med hvem han havde 4 Sønner og 2 Døtre.
2. NIELS JENSEN BLICHER, f. 1678, d. 1735, Sognepræst til Rødding og Løvel, se nedenfor.
3. MAREN BLICHER, f. 1680, d. 20. Juni 1748 i Viborg, gift 1711 med MELCHIOR CHRISTENSEN HJARDEMAAL, f. 1657, d. 1717, Sognepræst i Sæby. Var 1724 forlovet med Enkemand, Kaptajn JOHAN DANIEL FRICH i Sæby, som døde 23. Oktober s. A., Natten før Brylluppet skulde staa. Frich havde 1722 ægtet Enken efter Infanteri-Kaptajn Andreas Sørensen i Sæby, Anne Jensdatter, f. 1652, og da hun døde 1. Juli 1724, forlovede han sig kort efter med Maren Blicher, og Forudsætningen var, at hun skulde arve ham; men da han ikke havde faaet skrevet Testamente, opstod der Proces mellem hende og Kaptajnens Bo².
4. MAREN BLICHER, f. 1682, begr. Viborg Graabrødre 28. Sept. 1750,

¹ „Fra Himmerland og Kjær Herred“, 1934, S. 181 ff.

² Kjær-Hvetbo H. Tgb. 13. April 1725.

gift Bælum 13. Dec. 1718 med Enkemand, Prokurator DANIEL WOLFF, der 1706 og 1725 boede i Sæby, men hvis Skæbne senere er ukendt. Han blev 1717 dømt ved Viborg Landsting for at have skrevet falske Dokumenter¹, og det er urigtigt, naar der siges², at han blev Overrettsprokurator i Oslo.

5. PEDER JENSEN BLICHER, f. 1683, d. 1746, Sognepræst til Stokke-mark; g. 1° KIRSTINE MARGRETE HALSEN, d. 1738, Enke efter hans Formand Mathias Atke; g. 2° 1741 med BODIL MARIE COLLIN d. 1766, der var Enke efter Tolder Rahr i Nysted. Peder Blicher omtales som værende en lærd, streng og i Embedet nidkær Mand. I sidste Ægteskab havde han 2 Sønner og 1 Datter; Sønnerne var:
  - a. JENS MATHIAS BLICHER, f. 1743, d. 1780, Præst i Søllerød; gift med KATRINE ELISABET THESTRUP, f. 1750, d. 1809, med hvem han havde 3 Sønner og 7 Døtre.
  - b. DIDRIK NICOLAJ BLICHER, f. 1746, d. 1805, Sognepræst i Gundslev, gift 1782 med METTE POULSEN, f. 1751, d. 1826, med hvem han havde 2 Sønner og 4 Døtre. Datteren ELISABET KIRSTINE MARGRETE BL., f. 1787, d. 1851, var Biskop N. F. S. Grundtvigs første Hustru.

Didrik Nicolaj Blicher var en begavet og ualmindelig dygtig Mand med en fast Karakter og en fornem Optræden.
6. ANDERS JENSEN BLICHER, f. 1685, d. 1695.

I de ovenfor omtalte Led af Slægten Blicher synes der ikke at forekomme „lavværdige“ Individuer, for saa vidt man da kender disse Personers Psyke; tværtimod forekommer der adskillige „højværdige“ Medlemmer af Slægten, og det ser da ud til, at Degenerations-Faktoren er indkommet senere.

Som foran nævnt, var NIELS JENSEN BLICHER, f. 1678, d. 1735, Præst i Rødding og Løvel i Viborg Amt 1709–1735. Han var gift med URSULA MARIE AABY, f. o. 1680, d. 1756, Datter af Sognepræst Laurids Thomsen Aaby og Anne Lindholt i Vorning, og med hende havde han 2 Sønner og 2 Døtre, af hvilke Datteren MARIANE BL., f. 1713, d. 1765, blev gift med Sognepræst RASMUS HENRIKSEN KOPP i Torslev i Ø. Han Herred, f. 1694, d. 1761.

Af Niels Jensen Blichers to Sønner blev LAURIDS NIELSEN BLICHER, f. 1718, d. 1782, Præst i Bjerregrav ved Randers og kaldes en lærd og herlig Mand og fortræffelig Præst (Wiberg). Han var ugift.

¹ H. Hjorth-Nielsen „Danske Prokuratorer“, S. 354.

² „Aalborg A. hist. Aarboeg“ 1934. S. 185.

Den anden Søn var JENS NIELSEN BLICHER, f. 1711, d. 1765, der havde adskillige Embeder, inden han 1760 blev Sognepræst i Gauerslund i Vejle Amt.

Han omtales som „meget vel studeret, flittig, veg næsten aldrig fra sit Studerekammer og sin Skrivepult; tillige from, sagtmodig og inderlig god“ (Wiberg), altsaa aabenbart af „højværdig“ Kvalitet.

Han var gift 1° med POULINE THOMASINE GANTZEL, f. 1725, d. 1753, Datter af Sognepræst Jørgen Gantzel i Glostrup og Anna Katrine Lindemann. Gift 2° med . . . . . GUDME, d. 1762, Datter af Sognepræst Niels Gudme i Herslev (Vejle Amt) og Kirstine Andersdatter Bruun; gift 3° 1762 med ANNA HOLST fra Aalborg. I første Ægteskab havde Jens Blicher 4 Sønner og 1 Datter, i andet Ægteskab 1 Søn og 3 Døtre og i tredje Ægteskab ingen Børn.

Sønnen af andet Ægteskab var NIELS GUDME BLICHER, f. 1755, d. 1832, Sognepræst 1817 i Gauerslund, gift med ANNE MARIE BRØCHNER, f. 1775, d. 1845, Datter af Sognepræst Hans Brøchner i Spentrup og Ingeborg Arrildsdatter Friis. Med hende havde Blicher 5 Sønner og 4 Døtre, der, som det synes, ikke havde psykiske Brist, og de Defekter, der i saa stort Maal forekommer hos Jens Blichers Efterkommere, maa antagelig derfor formodes at være indkommet i Slægten med Jens B.s første Hustru, POULINE THOMASINE GANTZEL, hvis Fader Jørgen Gantzel var Søn af kgl. Musikant Christian Gantzel og Christiane Hollænders, medens Poulina Thomasine Gantzels Moder Anne Katrine Lindemann var Datter af Købmand og Postmester i København Stephan Lindemann og Magdalene Kellinghusen, antagelig alle af tysk eller nederlandsk Oprindelse.

De 4 Sønner af Præsten Jens Blicher i Gauerslunds første Ægteskab var:

1. NIELS BLICHER, f. i Starup 21. Aug. 1748, d. i Spentrup Præstegaard 10. Marts 1839, Sognepræst i Vium-Lysgaard 1779-95, i Randlev-Bjerager 1795-1822. Gift 10. Maj 1780 med KIRSTINE MARIE CURTZ, f. 1753, d. 29. Jan. 1820, Datter af Sognepræst i Darum Hans Curtz og Anne Steensen. Kirstine Marie Curtz var i en lang Aarrække sindssyg, og Niels Blicher var paa adskillige Omraader en mærkelig Person. Han var blottet for økonomisk Sans og derfor hele sit Liv yderst fattig, hvortil kom, at han var ganske uden Ordenssans, saa han endog i Kirkebøgerne indførte, hvad der faldt ham ind af poetiske, religiøse, polemiske, landøkonomiske og antikvariske Forestillinger. Han var i mange Aar

ivrig efter at faa Folk til at lade sig vaksinere mod Kopper og vakcinerede over 5000 Personer gratis. Som topografisk Forfatter vil hans Navn blive bevaret gennem hans „Topografi over Vium Præstekald“ (1795), men desuden publicerede han en Del Digte og landøkonomiske Arbejder i forskellige Dagblade. Efter at have taget sin Afsked 1822 var han i tre Aar Hjelpepræst hos sin Broder Jørgen Gantzel Blicher i Vorning, indtil denne 1825 tog sin Afsked paa Grund af Svaghed, og Niels Blicher boede derefter hos sin Søn Steen i Spentrup Præstegaard. Niels Blicher havde 4 Børn, af hvilke en Søn HANS CHRISTIAN BLICHER døde $\frac{3}{4}$ Aar gammel og en lille Datter døde faa Dage gammel som Følge af lukket Endetarm. De to overlevende var a) Digteren og Præsten STEEN STEENSEN BLICHER, se nedenfor, og b) Degnen JENS BLICHER, der var født 1787 i Vium. Han blev Student og 1808 ansat ved 3. jyske Infanteriregiment, hvor han 1812 blev Premierløjtnant, men afgik ved Hærreduktionen 1814, og efter at have søgt forskellige Stillinger blev han 1815 Degn i Ørting eller rettere Skolelærer; thi Degneinstitutionen ophævedes jo ved Skoleloven 1814. Han var yderst fattig og dertil noget drikkfældig; død Ørting 1835. Var gift med KATRINE VILHELMINE BERG, f. 1788, d. 1837; Søster til St. St. Blichers Hustru og Datter af The- og Tobakshandler i Kbh., senere Lotterikollektør der Peter Frederik Berg og Charlotte Ernestine Frederikke Hartwig¹. Jens Blicher havde 6 Børn, hvoraf dog nogle døde som Børn, og tre af dem kom efter Forældrenes Død i Huset hos Steen Steensen Blicher, men nærmere om dem er mig ubekendt ud over at den yngste Søn EMANUEL BLICHER, f. 1830, døde 1867 som Fattiglem i Ørting.

Den ældste af Niels Blichers Sønner var STEEN STEENSEN BLICHER, f. i Vium 11. Okt. 1782, d. i Spentrup 26. Marts 1848. Der er jo skrevet saa meget om denne „Hedelærke“, og bl. a. i Jeppe Aakjærs foran anførte Værk er hans Livsforhold saa indgaaende belyst, at det næppe trænger til yderligere Kommentarer; men det tør vel nok siges, at St. St. Blicher var ret efterladende i sit Embedsforhold og dertil i det hele var noget uordenlig med sin Person udover, hvad Fattigdommen tvang ham til at være; man synes at spore en vagabonderende Natur hos ham gennem hans Omstrejfen paa Jagt og hans stadige Vandringer rundt om i Jylland. Til Blokhushus kom han en Gang i

---

¹ Jeppe Aakjær „St. St. Blichers Livs-Tragedie“ III. 177, 186, 190.

Tiden 1845-47 og logerede en Nat paa Gæstgiveriet „Nordsøen“ der. Ved Afmarchen næste Dag skrev han i Fremmedbogen: „Hvis nogensinde jeg skal strande, da gid, det maa blive her i „Nordsøen“¹. Utvivlsomt var det ogsaa Blicher, der, da han 1839 var paa en Tur til Skagen, skrev i „Aalborg Stiftstidende“ Nr. 49 under Pseudonymet „En Menneskeven“ om Vendsyssels da saa berygtede Veje.

I sit Ægteskab indgaaet 11. Juni 1810 med ERNESTINE JULIANE BERG, f. Kbh. 1792², d. Randers 1875, Søster til hans Broder Jens' foran nævnte Hustru, havde han i Aarene 1811 til 1832 ikke mindre end 10 Børn, hvortil kom, at hans Hustru havde medbragt 2 Børn af sit første Ægteskab (det ene dog en Stifdatter), og at Blicher havde optaget tre af sin afdøde Broder Jens' Børn i sit Hjem, saa det med de 15 Børn utvivlsomt ikke var let for Blichers digteriske Muse at trives her.

Man skal nu med den foran omtalte Slægtsarv eller „negative Komponent“ in mente kortelig omtale Blichers og Ernestine Juliane Bergs 10 Børn:

1. PEDER DANIEL BLICHER, f. 1811, d. 1865, cand. theol. 1833, personel Kapellan hos Faderens Fætter Jens Christian Blicher i Understed 1837, Præst og Skolelærer paa Venø 1846, Præst i Vinding og Vind 1853, afskediget paa Grund af Drikfældighed 1863, hvorefter han og Hustru MARGRETE BRANDT flyttede til deres eneste Barn WILHELMINE BLICHER, gift med Købmand GUSTAV ADOLPH BØGGILD i Lemvig, hvor Blicher døde, medens hans Enke først døde i Viborg 1883 i en Alder af 76 Aar.
2. JENS FREDERIK BLICHER, f. 1813, d. 1869; studerede først ved Universitetet i Kbh., men fik ikke Eksamen og studerede derefter en Tid i Kiel med lige saa lidt Held. Han blev saa som cand. phil. Huslærer hos Justitsraad Fjelstrup paa Sindinggaard, med hvis Datter WILHELMINE FJELSTRUP han 1848 blev gift. Derpaa købte han Karup Mølle, men gik fallit og oprettede saa sammen med Hustruen en lille Privatskole i Randers, hvor han døde. Han havde en poetisk Arv, men var ligesom ovennævnte Broder drikfældig. Ingen Børn.
3. CHRISTIANE BLICHER, f. 1814, d. Kbh. 1852 i „Det Petersenske

¹ Meddelt mig af daværende Gæstgiverforpagter H. C. Østergaard.

² Døbt Trinit. K. 4. Jan. 1793.

Jomfrukloster“. Var en Tid forlovet med Faderens Kapellan W. C. LAKIER, der 1847 skød sig efter at have haft meget Bryderi og store Fortrædeligheder med Sogneforstanderskabet i Spentrup, i hvilket han forestod Sognepræstens Hverv. Ugift.

4. CHRISTIAN CHARLES BLICHER, f. 1816, d. Kbh. 1875. Kom først i Boghandlerlære og fik derefter en Forretning i Næstved, der ikke kunde gaa, blev saa Omnibuskonduktør i Kbh. og var sidst Lotterikollektør der, men kunde ikke magte Regnskabet og var vist „lavværdig“ i psykisk Henseende. 1842 ægtede han ANDREA WILHELMINE PAASKE, der skabte sig nogen Indtægt ved Tilrygning af lange Piber. Foruden en Søn, der døde 3 Aar gammel, havde de en Datter ANTOINETTE BLICHER, som døde uhelbredelig sindssyg paa Bistrup 1887.
5. MALVINA BLICHER, f. 5. Nov. 1818, d. 23. Dec. 1874. Blev efter at have været forlovet med en Jurist F. E. Christensen fra Randers, der døde 1834, gift 28. Juli 1838 med Forpagteren af Spentrup Præstegaard RASMUS SCHADE BERG, f. 23. Okt. 1808, d. 26. Aug. 1878. Han var Søn af Proprietær Jens Magnus Berg paa Demstrup i Randers Amt og var først i Snedkerlære i Randers, men kom derefter til Landvæsenet og var en Tid Forvalter hos Major Jørgen Kofoed paa Bjørum i Vadum Sogn, hvorefter han forpagtede Præstegaarden i Spentrup, hvor han og Malvina boede til Steen Blichers Død 1848. Derefter var han Forvalter paa flere større nordjyske Gaarde, hvortil han var udmærket skikket, da han var høj og kraftig og altid gik med en svær Egekæp, som han havde godt „Nænne“ til at bruge overfor Datidens balstyrige Herregaardskarle, der for en stor Del var Svenskere. 1853 boede Bergs i Nedre Løgstedgaard ved Løgstør, og senere forpagtede Berg Livøgaard af Peter Schrøder til Kokkedal; men hverken han eller Malvina synes at have egnet sig for selvstændig Virksomhed, og det blev den rene Armod for dem. Han fik saa o. 1860 Plads som Forvalter hos Severin Gleerup paa Vang i Sulsted Sogn, blev derefter Husmand i Skæve Sogn, og endelig fik de af Jægermester Westrup til Bjørum overladt et tomt Hus paa Bjørum Mark i Vadum Sogn. Herfra gik Malvina, der var en „Sjuskedorte“ i sit Hjem, og hvis Hovedinteresse var L'hombrespil, til hvilket hun var perfekt, saa paa mere eller mindre velkomment Gæsteri hos velsituerede Bekendte fra tidligere Tid sammen med sin noget aandssvage Søn FERDINAND EDWARD BERG, der var født 1839 og døde paa Bjørum Mark 7. Okt. 1875.

Han havde en Tid været i Gartnerlære hos sin Farbroder Julius Berg i Nørresundby, men figurerer senere under Betegnelsen „Daglejer“.

Rasmus Berg var en selskabeligt anlagt Mand, der yndede en stiv Toddy uden just at være egentlig fordrucken, fortalte en Mand¹, der havde kendt ham, mig, og han „fægtede“ sig gennem Tilværelsen ved ligesom Malvina at gaa paa Gæsteri, navnlig hos Gleerup'erne paa Vang og Agdrup og ogsaa hos Købmand Georg Bendtzen af Firmaet „Brødrene Bendtzen“ i Aalborg, der da ogsaa o. 1920 har ladet Ægteparrets Grave paa Sulsted Kirkegaard indhegne og forsynet dem med en Gravsten. Malvina døde pludseligt i Huset paa Bjørum Mark, medens hun var i Færd med at tilberede Julemad, og det følgende Aar døde Sønnen ligeledes pludseligt. Derefter opholdt Rasmus Berg sig mest hos Julius Gleerup paa Agdrup, med hvem han ofte kom til Aalborg, men han flakkede ogsaa noget om i Jylland til Venner og Bekendte, kom i Konflikt med Politiet i Randers og oplevede flere andre „Eventyr“. Da Jul. Gleerup 1878 solgte Agdrup, og Berg derfor blev husvild, henvendte han sig til Sagfører Ingerslev i Nørresundby og vilde have Gleerup stævnet, fordi han – Berg – nu var uden Tilholdssted! Han døde 26. Aug. 1878 paa et fattigt Værelse i Aalborg og blev begravet ved Siden af Malvina paa Sulsted Kirkegaard.

Malvina skal have været meget smuk og lignede i Skikkelse Moderen. I Dødsannoncen i „Aalborg Stiftstidende“ kalder Berg hende patetisk „min Fryd og Trøst, Skytsengelen i mit Hus, mit Værn imod vilde Stormes Brus . . .“, men det tør nok siges, at hun var et ringe Værn, og de Forventninger, der kom til Orde under deres storstilede Bryllup – med Randers Militærmusik – 1838, skete ikke Fyldest. Efter Jeppe Aakjærs Skildring døde Berg „som en fysisk og moralsk nedbrudt Mand“ og i kummerligste Forfatning. Hertil kan føjes, at John Lindholm siger², at Berg „havde den mest retskafne Tænkemaade og det braveste Sindelag, noget Menneske kunde have; men Livets Storme, ulykkelige Familieforhold og al hans Armod og Modgang havde afsat ru Kanter og fyldt hans Sind med Haan mod blidere Følelser samt begavet ham med en stor Portion Galgenhumor“, og oven-

¹ Kgl. Vejer og Maaler i Aalborg John Lindholm.

² Aalborg Amts Aarbog 1916.

nævnte Dødsannonce maa sikkert betragtes under denne Synsvinkel.

6. **NIELS JØRGEN BLICHER**, f. 1821, d. 1881. Kom først til Landvæsenet og blev Forvalter paa flere Herregaarde; deltog i Krigen 1848, blev forfalden til Spiritus og drev om som en betlende Vagabond, men fik 1874 for Navnets Skyld Plads i Randers Hospital. Død pludseligt. Da hans Moder laa paa sit Yderste i Randers, sendte man Bud efter ham, for at han kunde vaage hos hende; men en Morgen fandt man Moderen død i Sengen og Niels Jørgen siddende sovende ved Siden af den med en tømt Brændevinsflaske i Haanden. Han var ugift, men fik 1848 en Søn med et Fattiglem i Spentrup Fattighus. Sønnen skal have været god og skikkelig, men var blind og tuberkuløs og døde 1898 paa Randrup Fattiggaard.
7. **FRANCISCO BLICHER**, f. 1823, d. 1902. Kom først i Møllerslære og derefter til Landvæsenet, men blev 1845 Seminarist fra Snedsted og blev saa Andenlærer i V. Tørslev og senere Lærer i Harlev, hvorfra han tog Afsked 1887 og bosatte sig i Horsens; men da hans Hustru **KAREN PEDERSDATTER MØLLER** fra Elsted var død, flyttede han til Hov og sidst til en Datter paa Toftum Mark ved Horsens. Havde flere Døtre.
8. **THEODOR EBERHARDT BLICHER**, f. 1826, d. 1899. Kom først i Møllerslære, men saa paa Snedsted Seminarium, hvorfra han dimitteredes 1846 som Privatist. 1848 blev han Andenlærer i Ø. Tørslev, hvorfra han 1869 forflyttedes til Tvede ved Randers. Her tog han Afsked 1893 og flyttede til Møllerup og senere til Torup Kær ved Randers, hvor han døde. Han blev 1865 gift med **KIRSTEN ANDERSDATTER**, en Husmandsdatter fra Tørring, og med hende havde han en Del Børn, der socialt holdt sig „oven Vande“, ligesom han utvivlsomt var den af Digterens Børn, der klarede sig bedst gennem Livet.
9. **HANS GUSTAV BLICHER**, f. 1828, d. 1872. Kom i Handelslære i Grenaa og blev senere Købmand i Ebeltoft, men falledes og levede derefter af Folks Godgørenhed i Ebeltoft. Var drikfældig. Ugift?
10. **CHRISTIANE MARIE BLICHER**, f. 1832, d. 1873. Boede efter Faderens Død hos Moderen i Randers, indtil hun, der var svag paa baade Sjæl og Legeme, 1854 blev gift med en svenskfødt Skomager **PEDER JENSON ALGORIN** i Randers og senere efterhaanden i Nørre Gjesing, Ørsted, Raaby, Ø. Tørslev og Udbyneder, hvor

hun døde. Hun var meget uordenlig i sin Husførelse, og de var meget fattige. De havde 8 Børn, hvoraf de 7 døde i Hjemmet. Efter Hustruens Død flyttede Algorin til Ørsted, hvor han døde 1880.

Nummer 2 af Gauerslevpræsten Jens Blichers Børn af første Ægteskab var:

2. JØRGEN GANTZEL BLICHER, f. 1749, d. 1831, der blev Præst i Vorning, Kvorning og Hammershøj, fra hvilket Embede han tog Afsked 1825 paa Grund af Alder og Svagelighed, efter at hans Broder Niels havde bistaaet ham i Embedet i 3 Aar. Han ægtede 1785 sin Formands Enke CHARLOTTE LOUISE DREYER, f. o. 1750, d. 1809, med hvem han havde 2 Sønner og 4 Døtre.

I Følge Skifteprotokollen for Middelsom-Sønderlyng Herreder var hans Arvinger:

- a. JENS BLICHER, f. 1791, d. 1864, der 1825 blev hans Efterfølger, og som i Ægteskab med MAREN STOCHHOLM, f. 1801, d. 1881, Datter af Provst Jens Stochholm i Aalborg, kun havde en Datter, der var gift med Auditor Kattrup.
  - b. SØN, død før Faderen.
  - c. DATTER, gift med Løjtnant HENRIK HOPPE i Kbh.
  - d. LAURA BLICHER, gift med Postmester BECKMANN i Skive.
  - e. POULINE BLICHER, ugift, var en Tid Husbestyrer hos St. St. Blicher efter dennes Hustrus Bortrejse for en Tid.
  - f. KAREN WILHELMINE BLICHER, gift 1818 med Farver PETER SVENDSEN i Hjørring. Til deres Bryllup skrev Steen Blicher sin bekendte „Vise til en Farvers Bryllup“¹.
- Om disse Personers psykiske Habitus er intet oplyst.

Den tredje af Sønnerne fra Gauerslund var:

3. DIDRIK CHRISTIAN BLICHER, f. 1751, d. 1805, der sidst var Præst i Borup i Randers Amt, og som var gift med LOUISE LINDERMANN, f. 1746, d. 1814, Præstedatter fra Harlev, med hvem han havde 3 Sønner og 1 Datter. Af disse Børn blev:
  - a. LAURIDS BLICHER, f. 1786, d. 1864 i Kbh. Præst i Vilsted-Vindblæs ved Løgstør 1815 og i Sønderholm-Frejlev 1837. Han var en anset Mand, der 1863 blev udnævnt til Konsistorialraad, og som i Ægteskab med Præstedatteren fra Vesterbølle SOFIE AMALIE BLICH, f. 1793, d. 1847, havde 2

¹ P. Hansen: „Digte af St. St. Blicher“ II. 255.

- Sønner og 3 Døtre, af hvilke Sønnen POUL HØY BLICHER, der 1871 blev forflyttet fra Præsteembedet paa Fænø til Tingsted paa Falster, var en meget paaskønnet Præst. Den anden Søn var DIDRIK CHRISTIAN BLICHER, der var Kapellan i Lovns og døde i Sønderholm 1858, ugift.
- b. JENS CHRISTIAN BLICHER, f. 1784, d. 1845. Efter at have været resid. Kapellan i Skovlænge blev han 1818 Sognepræst i Hersom, 1823 i He og samme Aar i Øls ved Hobro samt endelig 1833 i Understed nord for Sæby, fra hvilket Embede han tog sin Afsked 1842. Han tog derefter Ophold i Hodals-Mølle ved Hobro, men angives død i Aalborg 3. Okt. 1845¹. Han omtales som en i Embede og Levned retsindig, men svagt begavet og fattig Mand, og tiltagende Drikfældighed sløvede hans Evner. Fra 1837 til sin Afsked havde han sin Fætter, Digteren Steen Blichers Søn Peder Daniel Blicher som personel Kapellan. 1836 var Steen Blicher paa Besøg i Understed Præstegaard, og de to Fættre undfangede da en Plan om her at oprette en højere Undervisningsanstalt, utvivlsomt for at støtte deres Økonomi. Planen offentliggjorde de med Navnes Underskrift i „Aalborg Stiftstidende“ 60/1836². Anstalten var beregnet for unge Mænd i Alderen 12–18 Aar, og der kunde modtages 8 Elever ad Gangen til en Undervisning, der skulde vare 3–4 Aar. Hvert halve Aar skulde der holdes Eksamen i Overværelse af Drengenes Paarørende og andre kyndige Mænd. Undervisningsfagene var Dansk, Tysk, Engelsk, Fransk, Religion, Matematik, Aritmetik, Filosofi, Fysik, Historie, Geografi, Statistik, Kaligrafi og, om det ønskedes, Tegning og Musik. Betalingen for Undervisning, Kost og Ophold vilde blive saa billig, som det efter Omstændighederne kunde ventes, og kunde inden 1. Juni 1836 aftales med St. St. Blicher i Spentrup eller Chr. Blicher i Understed. Der kom utvivlsomt intet ud af dette Projekt, der var tænkt iværksat 1. Oktober, og de to Indbydere egnede sig næppe heller til at forestaa det. Jens Christian Blicher blev 1815 gift i Søllested med POULINE ABRAHAMINE KØLLE, f. 1785, d. i Mariager 12. Jan. 1857, begravet i Sønderholm, Datter af Birkedommer til

¹ Wibergs Præstehistorie. Findes ikke indført som død i Kirkebøgerne for Aalborg, Hobro, Mariager eller Sønderholm, og der findes heller ikke Skifter efter ham disse Steder.

² Se „Vendsysselske Aarbøger“ 1922, S. 325 f.

Knuthenborg Birk Claus Kølle i Svanevig Mølle, og med hende havde Pastor Blicher 4 Sønner og 1 Datter; nemlig:

1. DIDRIK CHRISTIAN BLICHER, f. Skovlænge 1815, d. Frederikshavn 21. Okt. 1887, Maler (ogsaa Portrætmaler), Fotograf og Brandinspektør i Frederikshavn. Var en anset Mand, der var i Bestyrelsen for Byens Fattigkasse og i 20 Aar for Borgerforeningen. „Hans Retsind havde gjort ham almindelig agtet“¹.

Gift 1° 26. Okt. 1841 med JOHANNE SOFIE FREDERIKKE ROSE, f. o. 1809, d. Frh. 29. Okt. 1868, Enke efter Tobaksfabrikør i Kbh., senere (1834) Tobaksspinder i Frh. Frederik Sørensen Lund, f. o. 1804, d. Frh. 18. Okt. 1837, hvem hun havde ægtet i Randers 28. April 1830². Gift 2° med MARTHA LARSEN, der overlevede Blicher, og som havde en Datter Theodora Marie Franciska Larsen, som ved hans Død var fraværende³. Ingen Børn.

2. LOVISE BIRGITTE BLICHER, f. 1818 (i Skovlænge?), d. Mariager 24. Nov. 1859, opholdt sig i Hodals Mølle, da hun 1846 blev gift i Øls med Handelsbetjent JENS PETER FRISCH af Aarhus, f. 1824, d. som Købmand i Mariager 3. Jan. 1857.
3. CLAUS STEFANUS BLICHER, f. Hersom 26. Dec. 1820, d. Hellevad 10. Dec. 1894. Gift (ikke i Understed) med INGER MARIE THOMASDATTER, f. Kiis i Understed 19. Marts 1817, d. paa Ørum Fattiggaard 23. April 1901, Datter af Husmand Thomas Pedersen og Maren Thomasdatter. Claus St. Blicher gik 1831-32 i Randers Skole, men udmeldtes for at „sættes i en anden Vej“, hvilken dog ikke kendes. Han, der vist nærmest maa henføres til Vagabondklassen, kom til Røgelhede i Hellevad Sogn fra Hammer eller Sulsted Sogn og boede med sin Hustru ved Kragdal i et i Allerup Bakkers sydlige Del indgravet Hus, af hvilke her o. 1870 var flere. Han havde kun ringe praktisk Sans og intet Arbejdsmod, og han sagde, at det ikke kunde be-

¹ Frhavns Avis 28. Okt. 1887.

² Joh. Sofie Fr. Rose synes efter Lunds Død at have været gift en kort Tid med en Hansen.

³ For en Del Oplysninger om denne Gren takkes Arkivar S. Nygård og Forfatteren Johs. Boosen, Frh.

tale sig at arbejde, da det krævede megen Føde og sled paa Klæderne; men han havde arvet Slægtens Jagtlyst og havde altid flere Geværer, ligesom han altid gik i Jægerdragt og holdt flere Jagthunde. Desuden havde han arvet Slægtens Hang til at drikke Brændevin. Om Sommeren gik han og Konen mest og drev om for at fange Krebs i Hallund Aa, i hvis Skrænter de da forekom i Mængde, saa der hurtigt kunde fanges en Kurvfuld, og Inger Marie gik saa til Korslund, Kølskegaard, Hellevad Præstegaard eller Distriktslægen og Apotekeren i Hallund og afhændede Fangsten. Blicher var en høj og statelig Mand, der saas trillende paa Vejen med sin med Vildt belæssede Bør og en Brændevinsdunk paa Nakken. Skønt han boede i en jordgravet Hytte, holdt han dog en Tid en Ko samt en Hest, med hvilken han kørte til Aalborg, naar Jagten eller Krefsefangsten havde givet større Udbytte end de lokale Aftagere kunde bruge. Hans Kone omtales af Egnens Befolkning som et skrap Kvindfolk, der „skældte og smældte, bandede og dominerede“, og som næsten altid var beruset, men Blicher var derimod ligesom sin Fader en føjelig og godmodig Mand, som tav til alt. Ingen Børn.

4. JØRGEN DITLEV KLINGENBERG BLICHER, f. Øls 6. Dec. 1823, d. Frh. 23. Okt. 1867 af delirium tremens. Var Kunstdrejer i Frederikshavn og blev gift der 20. Maj. 1850 med Pigen MARIANE AUGUSTINUS, f. o. 1823, d. Frh. 23. Marts 1864. Ingen Børn.
5. HANS ELI LÜTTICHAU BLICHER, f. Øls 8. Maj 1826, d. Iskov i Voer Sogn 20. Aug. 1849, ugift Skomagervend.

Den fjerde af Jens Nielsen Blicher i Gauerslunds Sønner af første Ægteskab var:

4. PETER DANIEL BLICHER, f. 1753, d. 1809, Præst i Spentrup ved Randers.
 Gift 1° med METTE MARIE SØRENSDATTER WEDEGE, f. 1740, d. 1799, der var Enke efter hans 1780 døde Formand Hans Brøchner i Spentrup, med hvem hun havde 14 Børn.
 Gift 2° 1801 med KAREN MARIE KRUSE, f. Nykøb. F. 1778, d. 1805.
 Gift 3° 20. Sept. 1808 med ERNESTINE JULIANE BERG, f. Kbh.

Dec. 1792 (dbt. Trinit. 4. Jan. 1793), d. Randers 2. April 1875. Gift 2° med Steen Steensen Blicher¹.

Peder Daniel Blicher, der var en efter Datidens Forhold rig Mand², havde af sit andet Ægteskab en Datter KAREN MARIE BLICHER, f. 1802, som vist døde ung og ugift, og af tredje Ægteskab havde han Sønnen NIELS BLICHER, f. 1809, d. 1866, som arvede over 10.000 Rdl. kur. efter Faderen. Han kom i Farver- og Købmandslære i Viborg, men var arbejdsky og tidlig drikfældig. 1831 lykkedes det ham at blive Kromand i Linaa ved at ægte Kroens Ejerinde Jomfru CHRISTINE MARIE SOFIE MØLLER, der var en halv Snes Aar ældre end han. Det lykkedes hurtigt for Blicher at faa Kroen sat overstyr, og han var 1833 Værtshusholder i Aarhus; men snart efter træffer vi ham som omvandrende Farversvend, der levede af Betleri. Steen Blicher fik ham en Tid anbragt som Opsynsmand paa Bistrup Sindssygeanstalt, men han fik snart sin Afsked, da han pryglede Patienterne, og saa tog han atter fat paa at vagabondere, og fra Svendborg, Holbæk og Randers Kommuner hjemsendtes han som subsistensløs paa Spentrup Kommunes Regning. 1847 begik han Tyveri i Aarhus og blev straffet med Vand og Brød. Derefter fortsatte han sin forhutlede, betlende og brændevinsfyldte Omstrefertilværelse, indtil han 1866 blev indlagt paa Amtssygehuset i Lemvig, hvor han døde 22. Juli.

I Aaret 1834 forlod hans Hustru ham og flyttede til sin Søster i Onsbjerg paa Samsø, og senere blev hun Sygeplejerske ved Karantænestationen paa Kyholm, men flyttede derefter til sin Søn i Ørby paa Samsø, hvor hun døde 1882 som Alumne fra Randers Hospital. De havde kun Sønnen CHRISTIAN BLICHER, f. i Aarhus 1833, der var Bager paa Samsø, og om hans Efterkommere siger Jeppe Aakjær³, at „i de senere Udløbere af denne Sidegren træffer vi samlet alle de moralske Opløsningselementer, som vi hidtil hos Blicher-Slægten kun har paatruffen sporadisk“.

Som det vil skønnes af foranstaaende Tekst, fandtes der blandt Efterkommerne af Præsten Jens Nielsen Blichers Ægteskab med Poulina Thomasine Gantzel et stort Antal mere eller mindre psykisk defekte eller biologisk „lavværdige“ Individier, og Spørgsmaalet

¹ Se foran S. 118.

² Jeppe Aakjær: St. St. Blichers Livs-Tragedie, III. 191 f.

³ St. St. Blichers Livs-Tragedie, III. 242.

bliver da, om deres Defekter (Alkoholisme, Aandssvaghed, Arbejdsulyst, o. s. v.) maa ses som et Udslag af en Arvefaktor indkommet i Slægten gennem Pouline Gantzel, hvilken dog i adskillige Tilfælde har været latent, saaledes hos Spentruppræsten Peder Daniel Blicher og Sønderholmpræsten Laurids Blicher, medens de endogene Anlæg er kommet til Udbrud hos deres Søskende og Børn. Det forekommer mig, at Slægtsbilledet af denne Gren taler for, at vi her har at gøre med en arvelig Defekt, som har sin Oprindelse i en af Tuberkulose, Syfilis eller Alkoholisme beskadiget Kimcelle hos en af Pouline Gantzels Forfædre.